

بررسی ارتباط فناوری اطلاعات و حسابداری

فرزانه صابر تنها، صادق بی باک^۲

۱. مربی حسابداری دانشگاه های پیام نور و آزاد بیرجند

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دولتی گرایش طراحی سازمانهای دولتی دانشگاه آزاد بیرجند

Fsaber1367@gmail.com

چکیده:

هدف این مقاله بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری است. روش به کار رفته در این پژوهش، روش پیمایش بود. که به لحاظ هدف؛ کاربردی، به لحاظ فرایند اجرا؛ مقطعی و از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این تحقیق شامل دانشجویان رشته حسابداری دانشگاه تهران بود. حجم نمونه ۵۰ نفر تعیین شد. شیوهی نمونه گیری برای دسترسی به نمونه های مورد مطالعه نمونه گیری دردسترس بود. جهت سنجش متغیرهای تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. برای متغیر مستقل؛ استفاده از فناوری اطلاعات (۴ گویه) و برای سه مؤلفه متغیر وابسته (ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری)؛ قابلیت مقایسه ای اطلاعات کیفی حسابداری (۳ گویه)، متغیر قابلیت اعتماد اطلاعات کیفی حسابداری (۶ گویه) و متغیر قابلیت مربوط بودن اطلاعات کیفی حسابداری (۳ گویه) در قالب مقیاس پنج درجه ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، تا حدی، کم و خیلی کم) تنظیم شد. برای بررسی روایی پرسشنامه ها از روایی قضاوتی (اظهار نظر صاحب نظران) و صوری استفاده شد. از آنجا که ضریب آلفای کرونباخ بدست آمده برای متغیرهای تحقیق بالاتر از ۰/۷ بود بیانگر هماهنگی درونی گویه ها و تأیید پایایی پرسشنامه ها بود. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آزمون استنباطی (رگرسیون دو متغیره) با کاربرد نرم افزار SPSS22 انجام گرفت. نتایج نشان داد؛ براساس ضریب رگرسیون استاندارد شده به ازاء یک واحد افزایش در میزان بکارگیری فناوری اطلاعات به ترتیب میزان قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری ۵۳٪، میزان قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری ۴۵٪ و میزان قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری ۳۵٪ افزایش می یابد.

واژگان کلیدی: فناوری اطلاعات، حسابداری، اطلاعات، ویژگی های کیفی

مقدمه

سازمان های امروزی در عصر اطلاعات فعالیت و رقابت می کنند و اطلاعات تبدیل به منبع کلیدی اکثر سازمان ها شده است. در واقع، مبنای رقابت، از اطلاعات مشهود به اطلاعات نامشهود تغییر یافته است. جنبش نرم افزاری عصر امروز و تغییر و تحول سریع در حوزه علوم مدیریت و همچنین، تأثیرات آن در حسابداری و گزارش دهی به صاحبان سرمایه، افراد مسئول در این امر را به آن واداشته است که به فکر یافتن راه حل هایی برای حرکت سریع به سوی رشد و توسعه باشند (Taipaleenmäki and Ikäheimo, 2013). در این راستا، تصمیماتی که مدیر می گیرد، به طور عمده در حرکت به سوی رشد و توسعه تأثیر مستقیم خواهد داشت. به همین جهت، در دسترس بودن اطلاعات مناسب (صحیح، به موقع و مربوط) ممکن است مدیریت را در این امر بزرگ یاری کند. علاوه بر این، با توجه به اینکه امروزه روابط اقتصادی میان واحدهای تجاری بسیار پیچیده و رقابتی شده است، بقای یک واحد تجاری، وابسته به در اختیار داشتن اطلاعات است و به همین جهت، مسئله اهمیت بیشتری پیدا می کند (Gaviria, et al, 2015). پیش از این، در شرکت های مختلف به دست آوردن اطلاعات صحیح و به موقع، امری بسیار پرهزینه و مشکل بود تا اینکه علوم مدیریت و حسابداری با در اختیار گرفتن سیستم های مکانیزه توانستند به اهداف سازمانی خود دست یابند. امروزه که با

اصطلاحاتی همچون انفجار اطلاعات و آنارشی اطلاعات روبرو هستیم، از فناوری‌های اطلاعاتی به عنوان راه‌هایی از چنین معضلاتی یاد می‌شود. با این حال، سازمان‌ها به سیستم‌های اطلاعاتی نیاز دارند که متناسب با نیازها و ساختار سازمانی‌شان باشد (علی‌نژاد ساروکلائی، ۱۳۹۱). در یک تعریف، فناوری اطلاعات به جنبه‌ای از فناوری سیستم‌های اطلاعاتی اشاره دارد که شامل سخت‌افزار، پایگاه داده، نرم‌افزار، شبکه‌ها و سایر ابزارها می‌شود. در تعریفی دیگر اصطلاح فناوری اطلاعات، علاوه بر جنبه تکنولوژی سیستم‌های اطلاعاتی، استفاده کنندگان و مدیران آن‌ها تلقی می‌شود (اعتمادی و همکاران، ۱۳۸۵). توسعه IT باعث افزایش اطلاعات در مؤسسات و سازمان‌ها و زندگی افراد عادی شده است که می‌توانند در تصمیم‌گیری‌های روزمره و رسیدن به هدف بدون اینکه اطلاعات را تحت تأثیر قرار بدهند استفاده کنند (محسنی شریف و عزیزالله پور، ۱۳۹۴). سیستم‌های اطلاعات شامل داده‌ها، اطلاعات، روش‌ها، نرم‌افزار، سخت‌افزار ارتباطات مجموعه‌ای از افراد که در یک شرکت فعال هستند و به ارائه اطلاعات مفید برای سرعت بخشیدن و سهولت در فعالیت‌ها و ایجاد هماهنگی و کنترل است که با هماهنگی و کنترل مشکلات تجزیه و تحلیل شده است و از تصمیم‌گیری‌ها پشتیبانی می‌کند و عدم اطمینان در تصمیم‌گیری‌ها را کاهش می‌دهد (manteghi and etal, 2011).

به طور فزاینده‌ای فناوری اطلاعات IT دست در دست دانش کسب و کار دارد. ظهور تجارت الکترونیک مستلزم آگاهی از سیستم‌های مبتنی بر اینترنت و گسترده شدن قابلیت‌های خود در میان بسیاری از گروه‌های شغلی از جمله حسابداری می‌باشد (Markus, 2007). به موازات پیشرفت‌ها، استانداردهای حسابداری، و نرم‌افزارها کامپیوتری، که در ابتدا به صورت برنامه‌های کوچکی جهت ثبت فعالیت‌ها و تهیه ترازنامه‌های آزمایشی و ترازنامه به کار می‌رفتند، اکنون مواردی چون بودجه بندی، تأمین مالی و حسابداری صنعتی را در بر می‌گیرند و به واسطه‌ای پیشرفت‌ها، سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری به عنوان امری فراتر از دفترداری ساده به یک سیستم پشتیبانی تبدیل شده است (عربی، ۱۳۸۸). اعضای حرفه‌ای حسابداری باید در مورد زمینه‌هایی مثل؛ ثبت داده‌ها برنامه‌های کامپیوتری و اینترنت که تماماً مرتبط با فناوری اطلاعات هستند آگاهی یابند (عربی، ۱۳۸۸).

امروزه تحولات شگرفی در زمینه فناوری اطلاعات رخ داده و پیشرفت‌های آن فراگیر شده است، به طوری که روند‌های دگرگونی را در زمینه‌های مختلف ایجاد کرده است. مهم‌ترین ویژگی‌های آن سرعت زیاد در پردازش داده‌ها، دقت فوق‌العاده زیاد، سرعت بالای دسترسی به اطلاعات، به روز بودن، امکان مبادله الکترونیکی اطلاعات، کیفیت بالا، قیمت فوق‌العاده ارزان و رو به کاهش است، از طرفی گسترش حجم عملیات و پیچیده‌تر شدن امور را در پیش داریم. با توجه به این عوامل دیگر نیازی به توجیه استفاده از فناوری اطلاعات در دنیای امروز نخواهیم داشت و حسابداری نیز ناگزیر به کاربرد و استفاده از تمام یا برخی از روش‌های نو در ارائه خدمات و وظایف خود است (اعتمادی و همکاران، ۱۳۸۵). جامعه رسمی آمریکا در سال ۱۹۹۸ اعلام داشت: حرفه حسابداری باید مهارت‌های لازم را برای استفاده از ابزارها و فناوری‌های مؤثر و کارآمد کسب کند. کمیته تغییرات حسابداری این نظر را ارائه کرد که با توجه به تأثیرپذیری سریع سازمان‌ها از فناوری، حرفه حسابداری نیز باید نقش‌های جاری و آتی فناوری اطلاعات در سازمانها را درک کند (دهقان نیستانی و همکاران، ۱۳۹۱).

با توجه به اینکه استانداردهای حسابداری در طول سالیان بدون تغییرات اصلی، ثابت باقی مانده اما فناوری اطلاعات روز به روز در حال تغییر می‌باشد، کمیته‌ها و جامعه حسابداری به تغییر در آموزش حسابداران نیازمند بودند که این تغییر به کمک افزایش دانش سیستم‌های اطلاعاتی و دانش فناوری اطلاعات امکان‌پذیر می‌باشد که این امر باعث تسهیل فرآیند محاسبات و همچنین ارائه بهتر داده‌های تجاری برای تصمیم‌گیری مؤثرتر خواهد بود. علاوه بر این فناوری اطلاعات تأثیر بسزایی بر روی هزینه‌ها خواهد داشت. در واقع فناوری اطلاعات باعث بهبود مؤثر در بخش‌های حسابداری و همچنین صرفه جویی در زمان و افزایش دقت محاسبات می‌گردد (مورتنی و همکاران، ۲۰۱۲). با این تفصیل این مقاله درصدد بررسی تأثیر فناوری اطلاعات بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری است.

پیشینه تجربی تحقیق

جامعی و کرم زاده (۱۳۹۳)، پژوهشی با عنوان "بررسی نقش فناوری اطلاعات روی پیشبرد سیستم حسابداری تعهدی در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران (دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه)" انجام دادند. آن‌ها بیان داشتند یکی از وظایف اصلی حسابداران، ارائه اطلاعات برای ارتقای سطح تصمیم‌گیری مدیران است. بنابراین فناوری اطلاعات زیر بنای اطلاعات حسابداری از جمله سیستم حسابداری تعهدی می‌باشد. روش پژوهش مورد استفاده از نوع پیمایشی می‌باشد و پرسشنامه‌ی محقق ساخته این تحقیق بین کارکنان حسابداری شاغل در ستاد اصلی دانشگاه،

کلیه دانشکده‌ها و معاونت‌های دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه توزیع گردیده است که حجم نمونه ۷۵ نفر می‌باشد و برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش رگرسیون جزئی استفاده شده است. نتایج حاصل از یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات نقش بسزایی در برنامه ریزی و تصمیم‌گیری مدیران، مدیریت داده‌ها و اطلاعات، ارزیابی عملکرد سازمان‌ها و کارکنان، افزایش امنیت اطلاعات، شیوه گزارشات مالی و مدیریت منابع انسانی ایفا می‌کند و همگی این عوامل در پیشبرد سیستم حسابداری تعهدی مؤثر می‌باشند و رکن اساسی جهت تأثیر این عوامل را می‌توان فناوری اطلاعات متناسب با آن سیستم دانست.

یزدی و برومند (۱۳۹۴)، پژوهشی با عنوان "شناسایی رابطه بین سیستم اطلاعات حسابداری و سیستم مدیریت کیفیت در کارخانه‌های تولیدی شیر و لبنیات در استان کرمانشاه" انجام دادند. امروزه کسب اطمینان از کیفیت محصول و خدمات، یک اهمیت حیاتی است. به عبارتی ثبات و رشد شرکت‌ها در بازارهای ملی و جهانی به میزان درجه برآورده سازی نیازمندی‌های محصول (کیفیت) از دیدگاه مشتری بستگی دارد. در این راستا سیستم مدیریت و حسابداری، یکی از ابزارهای مناسبی است که برای فراهم آوردن مداوم و تکرارپذیر سطح کیفیت موردانتظار وارد عرصه شده است. براین اساس هدفاین پژوهش، شناسایی رابطه بین سیستم اطلاعاتی حسابداری و سیستم مدیریت کیفیت است. جامعه آماری شامل کارکنان و مدیران در واحدهای حسابداری و بازرگانی داخلی و خارجی و مشتریان محصولات شرکت‌های موردپژوهش می‌باشند. روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای می‌باشد. برای آزمون فرضیه‌ها، پرسشنامه‌ی بسته طیف لیکرت و به تعداد ۲۸ سوال طراحی و بین جامعه آماری به تعداد ۸۰ نفر توزیع گردید. برای آزمون فرضیات از روش تحلیل مسیر بهره گرفته و از نرم افزار AMOS برای تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها استفاده شده است. نتایج حاصل از پژوهش رابطه مثبت و معنادار متغیرها را با سیستم اطلاعات حسابداری نشان می‌دهد.

شمس زاده و گراوند (۱۳۹۴)، پژوهشی با عنوان "امنیت و تهدیدهای امنیتی در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری" انجام دادند. آنها بیان کردند بررسی‌های اخیر انجام گرفته در زمینه امنیت در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری نشان می‌دهد که تغییرات سریع در فناوری اطلاعات و بکارگیری سیستم‌ها و نرم‌افزارهای جدید سبب شده تا رایانه‌ها خیلی سریعتر و آسانتر از گذشته مورد استفاده قرار گیرند و هم چنین منجر به ایجاد سیستم یکپارچه شرکتی شوند که به ذخیره سازی، دسترسی و انتقال اطلاعات بطورگسترده تر، و دسترس پذیری آسان می‌شود. با اجرای چنین سیستمی، شرکت‌ها قادر به ایجاد زیرساخت‌های اطلاعاتی منعطف هستند که به راحتی به روز شده و در محیط عملکردی آنها اعمال می‌شود. از طرف دیگر این فناوری پیشرفته خطرات جدید و درخور توجهی را در مورد نحوه تامین امنیت و اطمینان از صحت اطلاعات حاصل از سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری ایجاد کرده است. بنابراین لازم است که مدیران، حسابداران و حسابرسان با عوامل تهدیدکننده سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری آشنا باشند که توانایی اقدام به موقع جهت کاهش یا از بین بردن آثار این تهدیدات را داشته باشند.

عزیزی شریف و شمس زاده (۱۳۹۴)، پژوهشی با عنوان "سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای حسابداری در مقابل تهدیدهای امنیتی" انجام دادند. با توجه به استفاده روز افزون از فناوری اطلاعات در حسابداری، تحقیق حاضر به منظور شناسایی تهدیدهای امنیتی عمده سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای حسابداری و بررسی رابطه بین امنیت این سیستم‌ها با سطح تحصیلات و سابقه کار کاربران سیستم، کیفیت طراحی سیستم و نوع صنعت در شرکت‌های مختلف استانهمدان انجام گرفته است. تحقیق از نظر روش انجام یک تحقیق توصیفی-پیمایشی و از نظر رابطه بین متغیرها از نوع همبستگی بوده و روش گردآوری اطلاعات آمیزه‌ای از روش‌های کتابخانه‌ای و میدانی (پرسش‌نامه) بوده است. جامعه آماری تحقیق شامل شرکتهای فعال در سطح استان همدان که از سیستم‌های رایانه‌ای حسابداری استفاده می‌کنند، در بازه زمانی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۱ می‌باشد. نتیجه تحقیق نشان داد که تهدیدهای امنیتی سیستم‌ها در شرکتهای مختلف معمولاً دارای منشاء و ماهیت متفاوت بوده و کیفیت طراحی تأثیر زیادی بر امنیت سیستم ندارد زیرا بیشترین تهدیدها دارای منشاء انسانی می‌باشند و بین سابقه کارکاربران و تحصیلات آنها با امنیت سیستم‌های حسابداری یک همبستگی مثبت وجود دارد.

ال ادیله (۲۰۰۹)، در تحقیقی تحت عنوان "یک ارزیابی از موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی" به ارزیابی سیستم‌های اطلاعاتی شرکت مخابرات اردن از دیدگاه کاربران می‌پردازد. وی ابتدا به تحقیقات مک‌لین (۱۹۹۲)، سدن (۱۹۹۷)، اسمیتسون و هریشهیم (۱۹۹۸)، سدن (۱۹۹۹)، ری و همکاران (۲۰۰۲)، دیلن و مک‌لین (۲۰۰۳)، دینیز و همکاران (۲۰۰۵)، خدج (۲۰۰۵)، آلموراتی و سابرامانین (۲۰۰۵)، ویکسون و تاد (۲۰۰۵)، الپس و فینک (۲۰۰۶) اشاره می‌کند. سپس به عوامل تأثیرگذار در موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی می‌پردازد. در تحقیق وی ویژگی‌های اطلاعات مطلوب که اساس پژوهش جاری می‌باشد به طور گسترده‌ای بررسی می‌شود و نتایج تحقیق مزبور نشان می‌دهد که موفقیت

یک سیستم اطلاعاتی ارتباط شدیدی با توانایی آن سیستم در تهیه اطلاعات ساده و قابل فهم، مربوط، قابل اتکا، به موقع، کامل و قابل انعطاف دارد.

مورتی و همکاران (۲۰۱۲)، به بررسی کاربرد فناوری اطلاعات در تصمیم‌گیری حسابداری مدیریت پرداختند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که بکارگیری فناوری اطلاعات در بخش حسابداری مدیریت در شرکت‌ها، حسابداران را قادر به ارائه گزارش‌های مالی دقیقتری برای اتخاذ تصمیمات بهینه می‌سازد. همچنین وجود رابطه بسیار نزدیکی بین مدیریت، حسابداری و استفاده کنندگان فناوری اطلاعات ضروری است.

میگا و همکاران (۲۰۱۴) به بررسی تأثیر متقابل سیستم‌های کنترل هزینه و یکپارچه سازی فناوری اطلاعات بر عملکرد مالی کارخانه‌های تولیدی پرداختند. نتایج بدست آمده حاکی از این است که اگرچه یکپارچه سازی فناوری اطلاعات و سیستم‌های کنترل هزینه، اثر قابل توجهی بر عملکرد مالی کارخانه‌های تولیدی ندارد، اما متقابلاً تأثیر مثبتی بر عملکرد آن‌ها می‌گذارد. ونگ و همکاران (۲۰۱۴) نقش تصمیم‌گیری با کمک قدرت فناوری اطلاعات در یکپارچه سازی اطلاعات درون سازمانی به منظور بهبود عملکرد خدمت به مشتریان را مورد مطالعه قرار داده و به رابطه ساختاری مثبتی بین این دو عامل دست یافتند.

ویلی (۲۰۱۵)، پژوهشی با عنوان "نگرش دانشجویان حسابداری نسبت به کامپیوتر، پذیرش دوره‌های سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری" انجام دادند. هدف از مطالعه بررسی تأثیر نگرش دانشجویان نسبت به پذیرش دوره‌های AIS و روش‌های آموزشی استفاده شده در دوره‌های AIS است. نتایج مطالعه نشان می‌دهد که نگرش به کامپیوتر به طور قابل توجهی تحت تأثیر پذیرش دانشجویان در دوره‌های AIS است. با این حال سودمندی دوره‌های AIS تا به حال نفوذ مسیر داده شده‌ای نداشته است. همچنین نتایج این مطالعه نشان داده است که بسیاری از روش‌های تدریس در دوره‌های AIS استفاده شده است. همراه با سخنرانی و نشان دادن ویدئو و مطالعات میدانی و یادگیری الکترونیکی و با استفاده از اینترنت بوده است.

فرضیات تحقیق

- فرضیه اول: سهم نسبی تأثیر فناوری اطلاعات بر قابلیت مقایسه‌ای اطلاعات حسابداری مثبت و معنادار است.
- فرضیه دوم: سهم نسبی تأثیر فناوری اطلاعات بر قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری مثبت و معنادار است.
- فرضیه سوم: سهم نسبی تأثیر فناوری اطلاعات بر قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری مثبت و معنادار است.

روش تحقیق

روش به کار رفته در این پژوهش، روش پیمایش بود. که به لحاظ هدف، کاربردی، به لحاظ فرایند اجرا، مقطعی و از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این تحقیق شامل دانشجویان رشته حسابداری دانشگاه تهران بود. حجم نمونه ۵۰ نفر تعیین شد. شیوه‌ی نمونه‌گیری برای دسترسی به نمونه‌های مورد مطالعه نمونه‌گیری دردسترس بود. جهت سنجش متغیرهای تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. برای متغیر مستقل؛ استفاده از فناوری اطلاعات (۴ گویه) و برای سه مؤلفه متغیر وابسته (ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری)؛ قابلیت مقایسه‌ای اطلاعات کیفی حسابداری (۳ گویه)، متغیر قابلیت اعتماد اطلاعات کیفی حسابداری (۶ گویه) و متغیر قابلیت مربوط بودن اطلاعات کیفی حسابداری (۳ گویه) در قالب مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، تا حدی، کم و خیلی کم) تنظیم شد. برای بررسی روایی پرسشنامه‌ها با توجه به ماهیت موضوع، در فرایند تنظیم پرسشنامه‌ها از روایی محتوایی که شامل روایی قضاوتی (اظهارنظر صاحب نظران) و صوری است استفاده شد. برای بررسی پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. از آنجا که میزان بدست آمده برای متغیر استفاده از فناوری اطلاعات (۰/۷۵) و متغیر قابلیت مقایسه‌ای اطلاعات کیفی حسابداری (۰/۸۱)، متغیر قابلیت اعتماد اطلاعات کیفی حسابداری (۰/۸۹) و متغیر قابلیت مربوط بودن اطلاعات کیفی حسابداری (۰/۷۹)، بالاتر از ۰/۷ بود بیانگر هماهنگی درونی گویه‌ها و تأیید پایایی پرسشنامه‌ها بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون استنباطی (رگرسیون دو متغیره) با کاربرد نرم افزار SPSS22 انجام گرفت.

یافته های تحقیق

فرضیه اول: سهم نسبی تأثیر فناوری اطلاعات بر قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری مثبت و معنادار است.

بر طبق جدول ۱، مقدار بدست آمده $F(۸۱/۶۴)$ که در سطح خطای کوچکتر از $۰/۰۵$ معنادار است نشان می‌دهد معادله رگرسیون معنادار است. مقدار ضریب همبستگی ($R=۰/۵۳$) نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات رابطه متوسط و مثبت با میزان قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری دارد، ضریب تعیین تعدیل شده ($R^{2.adj}=۰/۴۵$) نشان می‌دهد متغیر فناوری اطلاعات ۴۵ درصد از تغییرات متغیر میزان قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری را تبیین می‌کند. ضریب رگرسیون استاندارد شده ($\beta=۰/۵۳$) نیز سهم متغیر فناوری اطلاعات را در پیش‌بینی تغییرات متغیر وابسته مشخص می‌کند به این صورت که به ازاء یک واحد افزایش در میزان بکارگیری فناوری اطلاعات میزان قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری ۵۳٪ افزایش می‌یابد. همچنین آماره t و سطح خطای کوچکتر از $۰/۰۵$ برای آن نیز نشان می‌دهد که متغیر مورد نظر تأثیر آماری معنی‌داری در تبیین تغییرات متغیر فناوری اطلاعات کارکنان داشته است. از اینرو فرضیه اول تحقیق تأیید گردید.

جدول شماره ۱. رگرسیون دومتغیره بین متغیر فناوری اطلاعات و قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری

متغیر	R	R ^{2.adj}	β	F	Sig	T	Sig
فناوری اطلاعات قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری	۰/۵۳	۰/۴۵	۰/۵۳	۸۱/۶۴	۰/۰۰۰	۷/۹۷	۰/۰۰۰

فرضیه دوم: سهم نسبی تأثیر فناوری اطلاعات بر قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری مثبت و معنادار است.

بر طبق جدول ۲، مقدار بدست آمده $F(۴۳/۷۱)$ که در سطح خطای کوچکتر از $۰/۰۵$ معنادار است نشان می‌دهد معادله رگرسیون معنادار است. مقدار ضریب همبستگی ($R=۰/۴۵$) نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات رابطه متوسط و مثبت با میزان قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری دارد، ضریب تعیین تعدیل شده ($R^{2.adj}=۰/۳۱$) نشان می‌دهد متغیر فناوری اطلاعات ۳۱ درصد از تغییرات متغیر میزان اعتماد اطلاعات حسابداری را تبیین می‌کند. ضریب رگرسیون استاندارد شده ($\beta=۰/۴۵$) نیز سهم متغیر فناوری اطلاعات را در پیش‌بینی تغییرات متغیر وابسته مشخص می‌کند به این صورت که به ازاء یک واحد افزایش در میزان فناوری اطلاعات، میزان قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری ۴۵٪ افزایش می‌یابد. همچنین آماره t و سطح خطای کوچکتر از $۰/۰۵$ برای آن نیز نشان می‌دهد که متغیر مورد نظر تأثیر آماری معنی‌داری در تبیین تغییرات متغیر میزان قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری داشته است. از اینرو فرضیه دوم تحقیق تأیید گردید.

جدول شماره ۲. رگرسیون دومتغیره بین متغیر فناوری اطلاعات و قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری

متغیر	R	R ^{2.adj}	B	F	Sig	t	Sig
فناوری اطلاعات قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری	۰/۴۵	۰/۳۱	۰/۴۵	۴۳/۷۱	۰/۰۰۰	۵/۷۶۸	۰/۰۰۰

فرضیه سوم: سهم نسبی تأثیر فناوری اطلاعات بر قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری مثبت و معنادار است.

بر طبق جدول ۳، مقدار بدست آمده $F(۳۸/۶۱)$ که در سطح خطای کوچکتر از $۰/۰۵$ معنادار است نشان می‌دهد معادله رگرسیون معنادار است. مقدار ضریب همبستگی ($R=۰/۳۵$) نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات رابطه ضعیف و مثبت با میزان قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری دارد، ضریب تعیین تعدیل شده ($R^{2.adj}=۰/۲۴$) نشان می‌دهد متغیر فناوری اطلاعات ۲۴ درصد از تغییرات متغیر میزان قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری را تبیین می‌کند. ضریب رگرسیون استاندارد شده ($\beta=۰/۳۵$) نیز سهم متغیر فناوری اطلاعات را در پیش‌بینی تغییرات متغیر وابسته مشخص می‌کند به این صورت که به ازاء یک واحد افزایش در میزان فناوری اطلاعات، میزان قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری ۳۵٪ افزایش می‌یابد. همچنین آماره t و سطح خطای کوچکتر از $۰/۰۵$ برای آن نیز نشان می‌دهد که متغیر مورد نظر تأثیر آماری معنی‌داری در تبیین تغییرات متغیر میزان قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری داشته است. از اینرو فرضیه سوم تحقیق تأیید گردید.

جدول شماره ۳. رگرسیون دومتغیره بین متغیر فناوری اطلاعات و قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری

Sig	t	Sig	F	β	R^2_{adj}	R	متغیر
۰/۰۰۰	۴/۸۹	۰/۰۰۰	۳۸/۶۱	۰/۳۵	۰/۲۴	۰/۳۵	فناوری اطلاعات قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری

نتیجه گیری

در اینجا خلاصه ای از یافته ها ارائه می گردد:

براساس نتایج ضریب تعیین تعدیل شده ($R^2_{adj}=0/45$) نشان داد متغیر فناوری اطلاعات ۴۵ درصد از تغییرات متغیر میزان قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری را تبیین کرد. ضریب رگرسیون استاندارد شده ($\beta=0/53$) نیز مشخص کرد به ازاء یک واحد افزایش در میزان بکارگیری فناوری اطلاعات میزان قابلیت مقایسه ای اطلاعات حسابداری ۵۳٪ افزایش می یابد. همچنین ضریب تعیین تعدیل شده ($R^2_{adj}=0/31$) نشان داد متغیر فناوری اطلاعات ۳۱ درصد از تغییرات متغیر میزان قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری را تبیین کرد. ضریب رگرسیون استاندارد شده ($\beta=0/45$) نیز مشخص کرد به ازاء یک واحد افزایش در میزان بکارگیری فناوری اطلاعات، میزان قابلیت اعتماد اطلاعات حسابداری ۴۵٪ افزایش می یابد.

ضریب تعیین تعدیل شده ($R^2_{adj}=0/24$) نشان داد متغیر فناوری اطلاعات ۲۴ درصد از تغییرات متغیر میزان قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری را تبیین کرد. ضریب رگرسیون استاندارد شده ($\beta=0/35$) نیز مشخص کرد به ازاء یک واحد افزایش در میزان بکارگیری فناوری اطلاعات، میزان قابلیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری ۳۵٪ افزایش می یابد.

همان طور که ملاحظه شد، فناوری اطلاعات بر ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری تأثیر می گذارد که این تأثیر از طریق گزارش گری اعمال می شود. در واقع، فناوری اطلاعات گزارش گری را به سمت گزارش گری مالی به هنگام سوق می دهد و این نوع گزارش گری، اطلاعاتی با ویژگی های متفاوت تهیه می کند که با توجه به پیشرفت های روزافزون فناوری اطلاعات انتظار می رود که تأثیر آن بر گزارش گری و به تبع بر ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری روز به روز بهبود (مثبت تر) یابد. از یک طرف با استفاده از فناوری اطلاعات، نه تنها اطلاعات مربوط تر می شوند؛ بلکه با استفاده از فناوری های آتی یادشده در شبکه منطقی، انتظار می رود که قابلیت اعتماد و قابلیت مقایسه اطلاعات نیز افزایش یابد. از طرف دیگر با توجه به نیاز های اطلاعاتی استفاده کنندگان و معایب مدل گزارش گری فعلی (سنتی) مشخص می شود که مدل گزارش گری مالی در نهایت باید به سمت گزارش گری مالی به هنگام سوق یابد. بنابراین پیشنهاد می شود که نظام حسابداری کشور در این مسیر گام بردارد. بدین صورت که سیستم های حسابداری و حسابرسی متناسب با فناوری جدید را طراحی و توسعه دهد و گزارش گری ها و افشاگری های جامع حسابداری و مالی را با تغییرات سریعی که در دنیای تجاری ایجاد شده همگام سازد.

منابع

۱. عربی، مهدی (۱۳۸۵). تأثیر فناوری اطلاعات بر سیستم اطلاعات حسابداری، مجله تدبیر، شماره ۲۱۰.
۲. علی‌نژاد ساروکلائی، مهدی (۱۳۹۱). بررسی میزان استفاده از فناوری اطلاعات در ارائه گزارش‌های حسابداری برای گرفتن تصمیم توسط مدیران شرکت. پژوهش‌های تجربی حسابداری مالی، سال دوم، شماره ۱، پیاپی ۳، بهار ۱۳۹۱، صص ۵۳-۶۴.
۳. جامعی، رضا؛ کرم زاده، طاهره (۱۳۹۳). بررسی نقش فناوری اطلاعات روی پیشبرد سیستم حسابداری تعهدی در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران (دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه). دوره ۴، شماره ۱، صفحه ۸۵-۹۸.
۴. شمس زاده، باقر؛ گراوند، نسیم (۱۳۹۴). امنیت و تهدیدهای امنیتی در سیستم های اطلاعاتی حسابداری، اولین کنفرانس بین المللی حسابداری، مدیریت و نوآوری در کسب و کار، گیلان، موسسه پویندگان اندیشه های نو و شهرداری صومعه سرا، مجتمع فرهنگی و هنری فارابی اداره فرهنگ و ارشاد.
۵. عزیزی شریف، ابوالفضل؛ شمس زاده، باقر (۱۳۹۴). سیستم های اطلاعاتی رایانه ای حسابداری در مقابل تهدیدهای امنیتی. چهارمین کنفرانس ملی مدیریت و حسابداری، تهران، موسسه اطلاع رسانی نارکیش.

۶. یزدی، مهرا؛ برومند، سجاد (۱۳۹۴). شناسایی رابطه بین سیستم اطلاعات حسابداری و سیستم مدیریت کیفیت در کارخانه های تولیدی شیر و لبنیات در استان کرمانشاه. چهارمین کنفرانس ملی مدیریت و حسابداری، تهران، موسسه اطلاع رسانی نارکیش.
۷. دهقان نیستانی، مهدی؛ گلی، عباس؛ و اکرم افسای. (۱۳۹۱). بررسی نقش فناوری اطلاعات در حرفه حسابداری و حسابرسی. همایش منطقهای حسابداری در عصر فناوری اطلاعات، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مینودشت.
۸. محسنی شریف، محسن؛ عزیزالله پور، فاطمه (۱۳۹۴). بررسی تأثیر میزان استفاده از فناوری اطلاعات بر ویژگی کیفی در گزارش مالی حسابداری. اولین کنفرانس بین المللی حسابداری، مدیریت و نوآوری در کسب و کار.
9. Gaviria, Diana., Arango, Juan., Valencia, Alejandro., (2015). Reflections about the Use of Information and Communication Technologies in Accounting Education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Volume 176, pp. 992-997.
10. Taipaleenmäki, Jani., Ikäheimo, Seppo. (2013). On the convergence of management accounting and financial accounting – the role of information technology in accounting change. *International Journal of Accounting Information Systems*, Available online 22 October 2013.
11. Weli, Imbiri. (2015). Accounting Students Attitude towards Computer, the Acceptance of the Accounting Information System's Course and Teaching Method. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 172, pp. 18 – 25
12. Manteghi, Nikzad And Karimi Jahromi, Shohrehosadat. (2011). "Designing Accounting Information System Using Ssadm1". *Procedia Technohogy 1* (2012) 308-312; Insode 2011.
13. Markus, Granlund. (2007). "On The Interface Between Management Accounting And Modern Information Technology".
14. Al - Adaileh, Raid, (2009), An Evaluation of Information Systems: A User Perspective – the Case of Jordan Telecom Group, *European Journal of Scientific Research*, vol. 37, No. 2, pp. 226-239.
15. Wong, Christina W. Y. , Lai, Kee-hung. , Cheng, T. C. E. , & Lun, Y. H. Venus. (2014). The role of IT-enabled collaborative decision making in inter-organizational information integration to improve customer service performance. *International Journal of Production Economics*, 1-10. journal homepage: www.elsevier.com/locate/ijpe.
16. Maiga, Adam S. , Nilsson, Anders. , & Jacobs, Fred A. (2014). Assessing the interaction effect of cost control systems and information technology integration on manufacturing plant financial performance. *The British Accounting Review*, Volume 46, Issue 1, 77-90.
17. Moorthy, K. , M. Voon, O. , & Samsuri, C. (2012). Management Accounting Decision Making. *International Journal Of Academic Research in Business and Social Sciences*, Vol. 2, No. 3, 2222-6996